

3

UDC 616.89

SPSIDE 40 (3) 159–222 (2012)

ISSN 0303-7908

SOCIJALNA PSIHIJARIJA SOCIAL PSYCHIATRY

ZAGREB

VOL. 40 – 2012

BROJ/NUMBER 3

SADRŽAJ – CONTENTS

IZVORNI ZNANSTVENI RADOVI/ORIGINAL SCIENTIFIC PAPERS

J. Grubišin, N. Prosinečki

Utjecaj kliničkih parametara na uspješnost prepoznavanja emocija u shizofrenih bolesnicima

(The influence of clinical parameters on emotional recognition in female schizophrenic patients)..... 161

M. Grah, B. Restek-Petrović, M. Mihanović, S. Kezić, A. Bogović, S. Jelavić

Primjena grupne analize u psihoterapijskom radu s članovima obitelji pacijenata oboljelih od psihičkih poremećaja

(Group analysis in psychotherapeutic treatment of family members of patients with psychotic disorders) 169

E. Najman Hižman, Z. Leutar

Nasilje nad osobama s invaliditetom

(Violence against people with disabilities) 177

Z. Bogdan, S. Štrkalj Ivezić, L. Mužinić

Iskustva sudjelovanja osoba s dijagnozom psihoze u grupi psihosocijalne podrške

(Personal experience of patients with psychotic disorders in support group therapy)..... 189

PREGLED/REVIEW

M. Vlastelica, S. Kozina, V. Đogaš

Empatija – njeno bogatstvo i ograničenja

(Empathy – its wealth and limitations) 198

STRUČNI RADOVI/PROFESSIONAL PAPERS

E. Gruber, D. Lucijanić

Stavovi naših bolesnika o ulasku Hrvatske u Europsku uniju i o svom položaju osobe s psihičkim poremećajem kada se to dogodi

(Opinions of our patients on the Croatian accession to the European Union and about their status as persons with mental disorders) 204

M. Sisek-Šprem, V. Barić, M. Herceg, V. Jukić, M. Milošević, Z. Petrović

Demografske osobine agresivnih bolesnika oboljelih od shizofrenije

(Demographic characteristics of aggressive patients with schizophrenia)..... 213

UTJECAJ KLINIČKIH PARAMETARA NA USPJEŠNOST PREPOZNAVANJA EMOCIJA U SHIZOFRENIH BOLESNICA

JASMINA GRUBIŠIN i NINA PROSINEČKI

Klinički bolnički centar Zagreb, Klinika za psihijatriju, Zagreb, Hrvatska

Sposobnost identificiranja tuđih emocija je temelj socijalne komunikacije i kvalitetne interakcije, stoga i ne čudi što je emocionalna rekognicija predmet proučavanja različitih znanstvenih disciplina, kako u zdravih, tako i u bolesnih osoba. Ovim istraživanjem se ispitalo utječu li pojedini klinički parametri na sposobnost prepoznavanja različitih emocija u skupini shizofrenih bolesnica (n=50). Za prikupljanje podataka, koristilo se PANSS i SANS ljestvice te povijest bolesti. Rezultati pokazuju da je sreću najlakše identificirati, a ljutnju najteže. Spol promatrane osobe ne utječe na uspješnost prepoznavanja emocija. Nije nađena značajna povezanost pojedinih simptoma bolesti i prepoznavanja emocija. Učinak trajanja bolesti utječe negativno samo na sposobnost prepoznavanja emocije sreće.

Ključne riječi: shizofrenija, prepoznavanje emocija

Adresa za dopisivanje:

Jasmina Grubišín, dr. med.

Klinika za psihijatriju

KBC Zagreb

Kišpatičeva 12

10000 Zagreb, Hrvatska

E-pošta: jasmina.grubisin@kbc-zagreb.hr

SUMMARY

THE INFLUENCE OF CLINICAL PARAMETERS ON EMOTIONAL RECOGNITION IN FEMALE SCHIZOPHRENIC PATIENTS

J. GRUBIŠIN and N. PROSINEČKI

Zagreb University Hospital Center, University Department of Psychiatry, Zagreb, Croatia

The ability of emotion identification is the basis of social communication and quality interaction. Emotional recognition is often the object of the study in different scientific disciplines, in both healthy and ill persons. In this study, we tried to find out

whether clinical features affect and influence emotion recognition abilities in a group of female schizophrenic patients (n=50). Medical documentation, PANSS and SANS scales were used on data collection. Patients were most accurate in recognizing happy expressions, while anger was the emotion most difficult to recognize. The sex of the observed person did not affect emotion identification efficacy. There was no significant correlation between symptom domains (positive and negative symptoms) and emotion recognition. Illness duration correlated negatively with recognizing happy emotions.

Key words: schizophrenia, emotion recognition

Soc. psihijat., 40 (2012) 169 – 176

Izvorni znanstveni rad

PRIMJENA GRUPNE ANALIZE U PSIHOTERAPIJSKOM RADU S ČLANOVIMA OBITELJI PACIJENATA OBOLJELIH OD PSIHOTIČNIH POREMEĆAJA

MAJDA GRAH, BRANKA RESTEK-PETROVIĆ, MATE MIHANOVIĆ, SLOBODANKA KEZIĆ, ANAMARIJA
BOGOVIĆ i SILVANA JELAVIĆ

Psihijatrijska bolnica "Sveti Ivan", Zagreb, Hrvatska

Cilj rada je prikaz karakteristika razvoja grupnog procesa u tretmanu članova obitelji pacijenata oboljelih od shizofrenije i ostalih psihotičnih poremećaja koji je proveden u sklopu Programa rane intervencije kod prvih epizoda psihotičnih poremećaja u PB "Sveti Ivan". Primijenjena je grupna analiza kao terapijska metoda i metoda istraživanja u grupi članova obitelji čija djeca boluju od shizofrenije i drugih psihotičnih poremećaja, a trajanje bolesti ne prelazi pet godina. Članovi grupe bili su roditelji pojedinačno ili oboje, te nekoliko ostalih članova obitelji s kojima pacijenti žive poput bake, brata i sestre. Sami su bolesnici bili posebno uključeni u ambulatnu grupnu psihoterapiju jedanput tjedno. U početnoj fazi susreli smo se s otporima radu grupe u obliku čestih "drop-out"-a, neredovitih dolazaka oba roditelja, potrebom za postavljanjem direktnih pitanja terapeutu, stalnom tendencijom minimaliziranja simptoma i negiranja bolesti te nejednakošću kod postavljanja kriterija "zdravog" i "bolesnog" kod različitih članova obitelji. Nakon 15. seanse uočeno je jačanje kohezije unutar grupe, uspostavljanje interpersonalnih interakcija, međusobne konfrontacije i početak iznošenja sadržaja o odnosima unutar obitelji. Javilo se i prvo prepoznavanje pozitivnih učinaka rada u grupi na funkcioniranje obitelji. U radu su izneseni primjeri iz grupnog rada.

Ključne riječi: rana intervencija, članovi obitelji oboljelih od psihotičnih poremećaja, grupna analiza

Adresa za dopisivanje:

Mr. sc. Majda Grah, dr. med.

Psihijatrijska bolnica "Sveti Ivan"

Jankomir 11

10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: ++38513430018

E-pošta: majdagrah@yahoo.com

SUMMARY

GROUP ANALYSIS IN PSYCHOTHERAPEUTIC TREATMENT OF FAMILY MEMBERS OF PATIENTS WITH PSYCHOTIC DISORDERS

M. GRAH, B. RESTEK-PETROVIĆ, M. MIHANOVIĆ, S. KEZIĆ, A. BOGOVIĆ and S. JELAVIĆ

Sveti Ivan Psychiatric Hospital, Zagreb, Croatia

The aim of this paper is to present the characteristics of group development process in the treatment of family members of patients suffering from schizophrenia and other psychotic disorders, which was carried out within the framework of the Early Psychosis Intervention's Program at Sveti Ivan Psychiatric Hospital. Group analysis was applied as a therapeutic and research method in a group of family members whose children suffer from schizophrenia and other psychotic disorders, with disease duration up to five years. Group members were one or both parents, and several other family members with whom the patients live, like grandmother, brother or sister. The patients themselves were separately involved in the outpatient group psychotherapy once a week. The initial phase of group psychotherapy revealed a variety of resistances: dropouts, irregular attendance by both parents, a need to address the therapist with direct questions, a tendency to minimize the symptoms and to deny the illness, and inequality in setting the criteria for 'healthy' and 'sick' by different family members. After the 15th session, we noted strengthening of the cohesion within the group, establishment of interpersonal interactions, mutual confrontations, and the beginning of expressing the content of relationships within the family. There was also the first recognition of the positive effects of group work on the family functioning. The paper presents examples of group work.

Key words: early intervention, family members of patients suffering from psychotic disorders, group analysis

Soc. psihijat., 40 (2012) 177 – 188

Izvorni znanstveni rad

NASILJE NAD OSOBAMA S INVALIDITETOM

ELIZABETA NAJMAN HIŽMAN i ZDRAVKA LEUTAR

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studijski centar socijalnog rada, Zagreb, Hrvatska

Ovaj se rad bavi područjem nasilja nad osobama s invaliditetom; ispituje se vrsta nasilja koje doživljavaju osobe s invaliditetom te tko su počinitelji tog nasilja. Podaci o oblicima nasilja analizirani su s obzirom na socio-demografska obilježja. Istraživanje na namjernom uzorku od 689 ispitanika provodilo je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji sa Studijem socijalnog rada iz Zagreba. Upitnik je konstruiran za potrebe ovog istraživanja i provjeren na probnom (pilot) projektu. Rezultati istraživanja upućuju na prisutnost nasilja nad osobama s invaliditetom. Najčešće je prisutno psihičko nasilje, zatim materijalno, tjelesno, a najrjeđe seksualno, odnosno zanemarivanje osoba s invaliditetom. Rezultati su pokazali da postoje statistički značajne razlike u oblicima doživljenog nasilja s obzirom na socio-demografska obilježja osoba s invaliditetom (mjesto stanovanja, vrsta invaliditeta, vrijeme nastanka invaliditeta, procjena težine vlastita invaliditeta). Spol, dob i razina obrazovanja ispitanika nisu se pokazali statistički značajnima. Članovi obitelji pokazali su se kao najčešći počinitelji nasilja nad osobama s invaliditetom.

Ključne riječi: nasilje, osobe s invaliditetom, oblici nasilja, počinitelji nasilja, socio-demografska obilježja

Adresa za dopisivanje:

Prof. dr. sc. Zdravka Leutar

SUMMARY

VIOLENCE AGAINST PEOPLE WITH DISABILITIES

E. NAJMAN HIŽMAN and Z. LEUTAR

University of Zagreb, Faculty of Law, Study Center for Social Work, Zagreb, Croatia

This study dealt with violence against persons with disabilities, exploring the forms of violence as experienced by people with disabilities and by perpetrators of such violence. Data on the forms of violence were analyzed according to sociodemographic characteristics. The study including a target sample of 689 respondents was conducted by the Ministry of Family, Veterans and Intergenerational Solidarity, in collaboration with the Study Center for Social Work from Zagreb. The questionnaire was constructed for the study purpose and tested in a pilot project. Study results indicated the presence of violence against persons with disabilities. Psychological violence is the most common form of violence, followed by financial, physical, and most rarely sexual violence and neglect of persons with disabilities. The results of the study yielded statistically significant differences in the form of experienced violence according to sociodemographic characteristics of persons with disabilities (place of residence, type of disability, time genesis of disability, assessment of severity of disability, and marital status). There was no statistically significant difference in the sex, age and level of education distribution of respondents. Family members were found to be the most frequent perpetrators of violence against persons with disabilities.

Key words: violence, persons with disabilities, forms of violence, perpetrators of violence, sociodemographic characteristics

ISKUSTVA SUDJELOVANJA OSOBA S DIJAGNOZOM PSIHOZE U GRUPI PSIHOSOCIJALNE PODRŠKE

ZLATKA BOGDAN, SLAĐANA ŠTRKALJ IVEZIĆ i LANA MUŽINIĆ

Klinika za psihijatriju Vrapče, Zagreb, Hrvatska

U radu su prikazani rezultati kvalitativnog istraživanja o iskustvu sudjelovanja pacijenata s dijagnozom shizofrenije i shizoafektivne psihoze u radu grupe za psihosocijalnu podršku - klub Ruža. Podatci su prikupljeni metodom dubinskih intervjuja od dvanaest članova Kluba koji su pristali na sudjelovanje u istraživanju. Dobiveni podatci su obrađeni metodom kvalitativne analize. Sudionici istraživanja, sudjelovanje u radu Kluba percipiraju kroz tri aspekta i to: ishodi liječenja povezano sa sudjelovanjem u radu Kluba, odnos s voditeljima Kluba i odnos sa članovima Kluba. Članovi Kluba navode da su sudjelovanjem u grupi dobili socijalnu podršku, edukaciju o bolesti, prevenciju recidiva bolesti, podršku obitelji, izvor informacija, mogućnost ventilacije, grupnu koheziju te su prepoznali stigmatu zbog psihičke bolesti. Odnos s voditeljima Kluba opisali su kao ravnopravan i povjerljiv odnos. Odnos sa članovima Kluba su opisali izgradnjom interpersonalnih odnosa i altruizmom. Unaprjeđenje rada Kluba vide u pažljivijem odnosu voditelja, jednakoj zastupljenosti članova oba spola, razvoju psihijatrije u zajednici te većem

osobnom angažmanu članova. Članovi Kluba su zaključili da sudjelovanje u Klubu dovodi da povoljnih rezultata za njihovo zdravlje. Aspekti rada u Klubu koje su sudionici istraživanja naveli uklapaju se u poznate terapijske faktore koji pridonose povoljnom ishodu liječenja što potvrđuje terapijsku učinkovitost grupa podrške u održavanju mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: psihotični poremećaj, dubinski intervju, kvalitativna analiza, psihosocijalna rehabilitacija, grupna psihoterapija

Adresa za dopisivanje:

Zlatka Bogdan, mag. soc. rada

Opća bolnica Šibensko-kninske županije

Služba psihijatrije

Stjepana Radića 83

22000 Šibenik, Hrvatska

Tel: +385 22 641 663

E- pošta: zlatka.bogdan@gmail.com

SUMMARY

PERSONAL EXPERIENCE OF PATIENTS WITH PSYCHOTIC DISORDER IN SUPPORT GROUP THERAPY

Z. BOGDAN, S. ŠTRKALJ IVEZIĆ and L. MUŽINIĆ

Vrapče University Department of Psychiatry, Zagreb, Croatia

This paper presents the results of qualitative research on the experience of participating patients diagnosed with schizophrenia and schizoaffective psychosis in working groups for psychosocial support – klub Ruža. The obtained data are gathered by method of in-depth interviews from 12 group members which have agreed to participate in the research and elaborated with the method of qualitative analysis. The participants of the research perceive their involvement in Klub's work through three aspects which are: outcomes of participation in Klub's work, relationships with Klub's leaders and relationships with members of Klub. Members of the Klub stated that they have got social support, education about diseases, relapse prevention, family support, the possibility of ventilation, group cohesion and have recognized the stigma made by the society because of the departures in hospital rooms. They described the relationship with leaders of Klub Ruža indicating equal and trusting relationship. The relationship between the members has been described through development of interpersonal relations and altruism. In order to improve relations with leaders of Klub, participants indicated the need for more careful leader procedures to members of Klub, equal representation of both sexes, development of psychiatry in the local community and more personal involvement of the members. Klub members have concluded that participation in the Klub leads to favorable results related to their health. Aspects of Klub's work fits in well known therapy factors which are contributing to favorable outcome of treatment which confirms therapy efficiency, support group, in maintaining mental health.

Key words: psychotic disorder, in-depth interview, qualitative analysis, psycho-social rehabilitation, group psychotherapy

Članak se bavi razmatranjima empatije kao terapijskog „alata“ u psihoanalitičkoj i psihodinamskoj psihoterapiji. Prikazan je široki raspon poimanja empatije, od lingvističkog i estetskog do razvojnog i psihoanalitičkog. Uvažavajući ranije postulate (izvorno Kohutove) prikazani su i suvremeni aspekti razumijevanja empatije koji ukazuju kako na bogatstvo koje nam ona osigurava u terapijskom radu, tako i na njena ograničenja.

Ključne riječi : empatija, opažanje, poistovjećivanje, razumijevanje

Adresa za dopisivanje:

Prof. dr. sc. Mirela Vlastelica, dr. med.

Privatna psihijatrijska ordinacija

Vukasovićeve 10

21 000 Split, Hrvatska

E-pošta: mirela.vlastelica@yahoo.com

SUMMARY

EMPATHY - ITS WEALTH AND LIMITATIONS

M. VLASTELICA^{1,2}, S. KOZINA¹ and V. ĐOGAŠ¹

¹*School of Medicine, University of Split, Department of Psychological Medicine, and*

²*Private Psychiatric Office, Split, Croatia*

The article examines empathy as a therapeutic tool in psychoanalytic and psychodynamic psychotherapy. A wide range of comprehension of empathy is presented, from linguistic and aesthetic to developmental and psychoanalytic. Considering the earlier postulates (originally Kohut's) contemporary aspects of understanding empathy are also presented suggesting the wealth that empathy provides us in the therapeutic work, but its limitations too.

Key words: empathy, perception, identification, understanding

STAVOVI NAŠIH BOLESNIKA O ULASKU HRVATSKE U EUROPSKU UNIJU I SVOM POLOŽAJU OSOBE S PSIHIČKIM POREMEĆAJEM KADA SE TO DOGODI

Autorice prikazuju mišljenja osoba s psihičkim poremećajem o aktualnom referendumu o ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju. Tijekom male psihoterapijske grupe 14 bolesnika koji su trenutno hospitalizirani na odjelu za produljeno liječenje a boluju od shizofrenije, sumanutog poremećaja, depresije, psihoorganskog sindroma, bipolarnog poremećaja i PTSP-a, iznijeli su svoja mišljenja o nadolazećem referendumu te se složili da se ona anonimno iznesu na stručnom skupu odnosno u časopisu, budući da nisu pristupili referendumu. Dva bolesnika nisu željela sudjelovati u iznošenju mišljenja jer jedan ne zna pisati ni čitati i navodi da ne može odgovoriti jer o temi nema nikakvo mišljenje, a drugi navodi da nikada nije čuo za Europsku uniju. Od 12 bolesnika koji su iznijeli svoja mišljenja vidljivo je da je 83% bolesnika „za“ ulazak Hrvatske u Europsku uniju, a 17% ih je „protiv“. 83% bolesnika smatra da će Hrvatskoj biti bolje kad uđe u EU dok 17% smatra da će biti lošije. Svoj položaj bolesnika, ako Hrvatska uđe u Europsku uniju, 50% bolesnika opisuje kao nepromijenjen, 25% bolesnika smatra da će im biti bolje, a 25% smatra da će im biti lošije kad Hrvatska uđe u Europsku uniju. U raspravi se, za usporedbu, navode rezultati referenduma i mišljenja građana RH o ulasku RH u EU, koji su anketirani te čija su mišljenja u isto vrijeme objavljena u dnevnom tisku, Istraživanje Delegacije EU o stavovima hrvatskih građana prema EU, kao i komentari civilnih udruga za afirmaciju osoba s psihičkim poremećajem te Ureda pravo-braniteljice za osobe s invaliditetom vezana za glasanje osoba s psihičkim poremećajem koji su lišeni poslovne sposobnosti i usklađivanje naših zakona sa člancima 29. i 12. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom koji navode da sve osobe s invaliditetom moraju imati jednaka prava kao i svi drugi građani te člankom 29. koji navodi da svi moraju imati jednako biračko pravo u svakoj zemlji koja je ratificirala Konvenciju.

Ključne riječi: osoba s psihičkim poremećajem, stavovi o EU

Adresa za dopisivanje:

Ema Gruber, dr. med.

Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“

10317 Popovača, Hrvatska

E-pošta: emagruber2000@yahoo.com

SUMMARY

OPINIONS OF OUR PATIENTS ON THE CROATIAN ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION AND ABOUT THEIR STATUS AS PERSONS WITH MENTAL DISORDERS

E. GRUBER and D. LUCIJANIĆ

Dr. Ivan Barbot Neuropsychiatric Hospital, Popovača, Croatia

The authors present the opinions of people with mental disorders on the current referendum on the Croatian accession to the European Union (EU). During the work of a small psychotherapy group, 14 patients currently hospitalized at Department for Extended Treatment and suffering from schizophrenia, delusional disorders, depression, psycho-organic syndrome, bipolar disorder and PTSD, shared their opinions on the upcoming referendum and agreed to be anonymously presented at a professional conference or in a journal, since they are not allowed to attend the referendum. Two patients could not answer the questions because they were illiterate, one of them said that he could not answer because he had no opinion on the topic and the other stated that he had never heard of the European Union. Of 12 patients who gave the answers, 83% were „for“ and 17% „against“ the Croatian accession to the EU; 83% of study subjects believed Croatia would do better as part of the EU, while 17% thought it would do worse; 50% of patients thought that their position would remain unchanged if Croatia joined the EU; 25% of patients considered their position would improve and 25% said it would be worse. In the discussion, for comparison, the results of referendum and citizens' opinions on the entry of Croatia into the EU were discussed as well as the research by the EU Delegation on the attitude of Croatian citizens towards the EU and of civil organizations for recognition of people with mental disorders and the Office of the Ombudsman for People with Disabilities concerning the voting of people with mental disorders who are deprived of legal capacity in relation to the harmonization of our legislation with Articles 29 and 12 of the Convention on

the rights of persons with disabilities, who say that all people with disabilities must have equal capacity and the same rights as all other citizens, and Article 29 which says that everyone should have equal voting rights in each country that has ratified the Convention.

Key words: Croatian accession to the European Union, mental patient opinion

Soc. psihijat., 40 (2012) 213 – 220

Stručni rad

DEMOGRAFSKE OSOBINE AGRESIVNIH BOLESNIKA OBOLJELIH OD SHIZOFRENIJE

MIRNA SISEK-ŠPREM, VESNA BARIĆ, MIROSLAV HERCEG, VLADO JUKIĆ,
MILAN MILOŠEVIĆ¹ i ZRINKA PETROVIĆ

Klinika za psihijatriju Vrapče i ¹Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

Agresivno ponašanje se može promatrati kao agresivnost usmjerena prema sebi (suicidalnost) ili prema drugima (heteroagresivnost). Jedan i drugi oblik takvog ponašanja često susrećemo kod bolesnika sa shizofrenijom. U nastojanju da se prevenira agresivnost tih bolesnika, traženi su različiti pokazatelji takvog ponašanja: klinička slika, komorbiditet, ranije agresivno ili suicidalno ponašanje, demografske osobine. Ovo ispitivanje je obuhvaćalo muškarce kojima je shizofrenija dijagnosticirana prema MKB X kriterijima. Podijeljeni su u agresivnu (heteroagresivni i suicidalni) (N=60) i kontrolnu (bez uočene agresivnosti) skupinu (N=60). Cilj ovog istraživanja bio je usporediti demografske osobine suicidalnih i heteroagresivnih bolesnika s kontrolnom skupinom, koji su liječeni u Klinici za psihijatriju Vrapče tijekom 2009. i 2010. godine. Stupanj agresivnosti određivalo se ovim ocjenskim ljestvicama: OAS (engl. Overt Aggression Scale), C-SSRS (engl. Columbia-Suicide Severity Rating Scale) i InterSePT (engl. International Suicide Prevention Trial). Dobiveni rezultati su pokazali da se suicidalna skupina ističe najvišom naobrazbom (s visokom stručnom spremom 14,3%; $p=0,031$), podrškom okoline (85,7%; $p=0,006$), češće su roditelji (28,6%; $p=0,010$) i češće su zastupljeni u urbanoj populaciji (89,3%; $p=0,03$). U kontrolnoj skupini je značajno manje rastavljenih (3,3%; $p=0,046$) u odnosu na heteroagresivnu i suicidalnu skupinu.

Ključne riječi: shizofrenija, agresivnost, suicidalnost, demografske osobine

Adresa za dopisivanje:

Dr. sc. Mirna Sisek-Šprem, dr. med.

Klinika za psihijatriju Vrapče,

Zavod za integralnu psihijatriju

Bolnička cesta 32

10 000 Zagreb, Hrvatska

Tel: 01 3780 728, mob: 098 9411244

E-pošta: mirna.sisek-sprem@bolnica-vrapce.hr

SUMMARY

DEMOGRAPHIC CHARACTERISTIC OF AGGRESSIVE PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA

M. SISEK-ŠPREM, V. BARIĆ, M. HERCEG, V. JUKIĆ, M. MILOŠEVIĆ¹ and Z. PETROVIĆ

Vrapče University Psychiatric Hospital and ¹University of Zagreb, School of Medicine, Andrija Štampar School of Public Health, Zagreb, Croatia

Aggressive behavior can be presented as aggression towards oneself (suicide) or towards the others (hetero-aggressive). Both can be found in patients with schizophrenia. In an effort to prevent aggressive behavior of schizophrenic patients, different indicators were observed, including clinical features, comorbidity, previous aggressive or suicidal behavior, and demographic characteristics. This study included men diagnosed with schizophrenia according to the ICD X criteria. They were divided into aggressive (hetero-aggressive and suicidal) (n=60) and control (no aggression observed) (n=60) groups. The aim of the study was to compare demographic characteristics of suicidal and hetero-aggressive patients with control group treated at Vrapče University Psychiatric Hospital 2009 and 2010. Aggression was assessed by use of the OAS, C-SSRS and InterSePT scale. Study results showed the suicidal group to stand out with highest education (14.3%; $p=0.031$), parenthood (28.6%; $p=0.010$), urban life (89.3%; $p=0.03$) and support of environment (85.7%; $p=0.006$). The number of divorced subjects was significantly lower in control group as compared with hetero-aggressive and suicidal groups (3.3%; $p=0.046$).

Key words: schizophrenia, aggression, suicidality, demographic characteristics